

Í fararbroddi í 40 ár

Benelli
á öllum nýjum byssum

Dreifing:

Veidihúsið

Hólmáslóð 4 · 101 Reykjavík · Sími 562-0095/897-1719 · www.veidihusid.is

UMHVERFISSTOFNUN

**VEIÐI
DAGBÓK**

**20
09**

Snertu á nýjum ævintýrum

Garmin Oregon™ GPS með snertiskjá.

Oregon GPS handtæki með snertiskjá gerir alla útivist einfaldari. Þetta sterkbyggða og vatnshelda leiðsögutæki er afar einfalt í notkun og færir þér björt þrívIDDarkort, hæðarmæli með loftvog auk áttavita á silfurfatí. Hvort sem þú ert í fjallgöngu, á hjóli, í bílnum eða bátnum, það eina sem þarf að gera er að snerta skjáinn og halda af stað. Útivistin verður bara skemmtilegrí. Þú getur deilt leiðum og upplýsingum með vinum þínum eða sett aukakort fyrir það svæði sem þú ætlar að fara, hvort sem þú fylgir vegi, vatni eða ert í öbyggðum. Garmin Oregon kemur þér í snertingu við ævintýrin.

Fylgdu þeim fremsta!

www.garmin.is

GARMIN®

Í eftirfarandi greinum birtast skoðanir og viðhorf greinahöfunda sem endurspeglar ekki alltaf skoðanir og viðhorf Umhverfisstofnunar. Með birtingu greinanna er ekki verið að taka afstöðu til efnis þeirra.

8

16

36

4
5
6
7
8
14
20
21
22
23
23
34
36
38
40
42
43
44

14. árgangur

EFNISYFIRLIT

LEIÐARI
SKIL Á VEIÐISKÝRSLUM
ÚTGEFIN VEIÐIKORT 1995-2008
ÚTHLUTANIR ÚR VEIÐIKORTASJÓÐI FRÁ UPPHAFI
STADA VEIÐISTOFNS LUNDA Í VESTMANNAEYJUM
ALDURSGR. GÆSA MEÐ FJÖÐUR ÚR DVERGVENG
HÆTTUSVIÐ HAGLASKOTA
ENDURKAST HAGLASKOTA
DAGBÓK YFIR SKOTANÝTINGU
MIKILVÆGI VEIÐISKÝRSLNA
SKRÁNING VEIÐISVÆÐA Á VEIÐISKÝRSLU
ER HÆGT AÐ FJÖLGA ÍSLENSKU HREINDÝRUNUM?
MINKAVEIÐIÁTAK Í EYJAFIRÐI OG Á SNAEFELLSNESI
VEIÐITÖLUR
SKILAHAPPDRETTI UST 2009
MEÐFERÐ SKOTVOPNA UM BORD Í BÁT
FRIDLÖND
LISTI YFIR FRIDLÖND

Umhverfisstofnun gefur þennan bækling út og er hann kostaður með auglýsingum.
Borgir v/Norðurláð • 600 Akureyri Sími: 460 7900 • Bréfasími: 460 7901
Heimasíða: www.ust.is • Tölvupóstur: veidistjorn@ust.is

Ljósmynd á forsíðu: Einar Guðmann
Prentun: Ásprennt • 600 Akureyri • Sími 4 600 700
Ritstjóri: Bjarni Pálsson
Umbrót og hönnun: Einar Guðmann
Ábyrgðarmaður: Hjalti J. Guðmundsson
Útgáfunúmer UST-2008:01

UMHVERFISSTOFNUN

Leiðari

Um áramótin 2007 og 2008 urðu breytingar á skipuriti stofnunarinnar eins og kynnt var í leiðara Veiðidagbók 2008. Nú hefur þetta nýja skipurit verið við lýði í eitt ár. Veiðistjórnunarsvið varð að deild lífríkis og veiðistjórnunar innan Náttúraeðlindasviðs sem Hjalti J Guðmundsson stýrir. Deildin er staðsett á Akureyri. Starfsemin í dag er mun fjölbreyttari en áður. Verkefni sviðsins höfðu að mestu snúist um veiðistjórnun en með breytingunum vætast við lífríkismál, dýraveirnd, verkefni tengd líffræðilegum fjölbreytileika ofl. Á Akureyri starfa sex manns og að auki er einn starfsmaður á Eglisstöðum sem sér um mál tengd hreindýrum.

Veiðidagbókin

Hefð hefur verið fyrir að senda veiðidagbók með veiðikortum. Bókin hefur verið vettvangur til að koma upplýsingum til veiðimanna og einnig hafa verið í bókinni greinar sem gjarnan hafa verið unnar upp úr rannsóknnum sem styrktar hafa verið af veiðikortasjóði. Undanfarin ár hefur veiðidagbókin verið nokkuð stöðluð en hefur nú verið frískuð aðeins upp. Þó er enn haldið í það að hafa í bókinni

greinar fræðilegs eðlis sem tengjast veiðum. Í miðju bókarinnar er enn dagbókarform sem ég hvet veiðimenn til að nýta sér og færa inn upplýsingar um veiði sína að loknum veiðidegi til þess að geta betur rífað upp líðnar veiðiferðir.

Veiðiskýrslur

Frá því veiðikortakerfið var stofnað árið 1995 hafa safnast saman miklar upplýsingar frá veiðimönnum um veiðar og stöðugt bætist í. Þessar tölur eru afar mikilvægar fyrir fræðimenn og eru notaðar í rannsóknum, ekki bara innanlands heldur einnig erlendis þar sem við deilum sumum fuglastofnum með fleiri löndum. Nú er stefnt að því að gera veiðitölur aðgengilegar á netinu fyrir almenning. Hægt verður að sjá samantekt á ýmsum heildartölum t.d. þróun veiða, meðaltöl um fjölda veiðimanna sem veiða ákveðnar tegundir ofl. Það er ekki búíð að tímasetja hvenær þetta verður en stefnt er á að hefja vinnu við verkefnið á þessu ári. Frekari kynning verður á þessu þegar þar að kemur. Það er von okkar að áfram verði gott samstarf milli stofnunarinnar og veiðimanna þannig að þær upplýsingar sem lesa má úr skýrslunum verði sem sannastar.

Skil á veiðiskýrslum

Á síðastliðnu ári var gerð talsverð breyting á lögnum um vernd, friðun og veiðar á villtum fuglum og villtum spendýrum hvað varðar skil á veiðiskýrslum. Alþingi samþykkti lög um hækkun veiðkortagjalds í 3,500 kr. og sett var inn ákvæði um skilafrest á veiðiskýrslum að þeir sem skila inn skýrslum eftir 1. apríl greiði hærra gjald, 5,000 kr. fyrir veiðikortið. Til þess að komast hjá að borga hærra gjaldið þurfa menn því að skila inn veiðiskýrslu fyrir 1. apríl. Ég vil vekja athygli á að verið er að tala um skýrsluskil. Þessi aukni kostnaður er ekki háður því hvenær kortið er greitt, einungis því hvenær skýrslu er skilað.

Veiðikortakerfið er þannig upp byggt að veiðimenn fá ekki að endurnýja veiðikortið nema skila veiðiskýrslu undangengins árs. Þetta hefur leitt af sér að skýrsluskil hafa almennt verið nokkuð góð. Árlega endurnýja milli tíu og ellefu þúsund manns veiðikortið og um 90% þeirra skila svo veiðiskýrslu. Það hefur reyndar verið svo að sumir veiðimenn hafa skilað veiðiskýrslum seint á árinu. Helsta ástæða þess er að þeir eru ekki vissir um að þeir ætli til veiða og biða þá

með að senda inn umsókn þar til líður að veiðiferð. Þá eru veiðiskýrslurnar hugsanlega að berast inn u.þ.b. ári eftir að veiðin fór fram. Þessum mönnum er rétt að benda á að það er hægt að skila inn skýrslu og merkja í umsóknina að ekki sé óskað eftir endurnýjun. Það er þá lítið mál að afgreiða kortið ef þeir ákveða síðar að fara til veiða.

Önnur ástæða fyrir síðbúnum skýrsluskilum sem gjarnan er nefnd er að menn hafi lítið eða ekkert veitt og þess vegna talið að ekkert lægi á þeirra skýrslu. Þessu er til að svara að á meðan veiðiskýrslan liggur ekki fyrir er ómögulegt fyrir okkur að vita hvort hún sé núllskýrsla eða ekki.

Í janúar sendir Umhverfisstofnun skýrslueyðublað með pósti á alla veiðikorthafa eða aðgangsorðið að skilavefnum með tölvupósti. Af u.þ.b. 20.000 veiðikorthófum fá um 15.000 sent aðgangsorðið í tölvupósti. Reynslan hefur sýnt að um 10% þeirra hafa skipt um netfang og fá því ekki tölvupóstin. Það er því nauðsynlegt fyrir veiðimenn að tilkynna Umhverfisstofnun breytingar á tölvupósti til þess að aðgangsorðið berist í tíma.

Útgefin veiðikort 1995-2008

Fjöldi útgefinna veiðikorta, tekjur og kostnaður.

Ár	Fj. Umsókna	Útg. veiðikort	Greidd veiðikort	Tekjur	Rekstrarkostn.
1995	11.572	11.516	11.208	16,8	6,9
1996	12.764	12.664	12.496	18,75	6,9
1997	11.601	11.422	11.202	16,9	6,3
1998	10.871	10.671	10.556	16,8	4,8
1999	10.914	10.655	10.435	16,7	5,5
2000	10.909	10.588	10.503	19,9	5,6
2001	11.096	10.613	10.452	19,8	5,5
2002	11.203	10.685	10.619	20,2	5,7
2003	9.927	8.518	8.507	18,7	6,8
2004	8.119	7.725	7.720	16,7	7,9
2005	10.542	10.512	10.495	23,1	8,6
2006	10.382	10.032	10.028	22,1	9,2
2007	10.821	10.211	10.210	22,5	9,8
2008	11.347	10.430	10.424	24,9	12,0

Árið 2008 var úthlutað úr Veiðikortasjóði til eftirfarandi verkefna:

Heiti	Upphæð	Stofnun	Styrkþegi
Vöktun refastofnsins	2.874.497,-	Háskóli Íslands	Páll Hersteinsson
Aldursgreining grágæsa	1.400.000,-		Arnór Þórir Sigfússon
Aldursgreining grágæsa með fjöður úr dvergvang	1.000.000,-		Haldór Walter Stefánsson

Úthlutanir úr veiðikortasjóði frá upphafi

Tölurnar eru samantekt sem nær yfir árin 1995-2008. Einstakir liðir eru enn fremur heildartölur sem geta náð yfir nokkur ár.

Rjúpnaransóknir	90.100.000
Snikjudýr í rjúpu	200.000
Endur og gæsir	24.300.000
Vöktun refastofnsins	22.584.816
Rann. á ferðum melr. á 1. vetri	4.419.000
Rann. á ísl. villiminknum	5.097.000
Áhrif netja á fugladauða	300.000
Fuglar og rafilmur	600.000
Áhrif veiða á hrafnastofninn	600.000
Ath. á viðkomu og afföllum hjá grágæsum	330.000
Vortalningar á gæsum og álfum á Héraði	128.000
Áhrif veiða á lundast. á afm. sv. og veiðipól	300.000
Félagskerfi gráanda að vetrarlagi	1.642.000
Stofnfr. dilaskarfs og og orsakir þeirra	600.000
Hreindýraransóknir	900.000
Staðs. refagreina á Hornstr. með GPS	240.795
SKOTVÍS-námsefni	750.000
Veiðistjóri-könnun á áreiðanl. veiðitalna	1.500.000
Höfleg veiði á rjúpu-hvatningarátak	900.000
Aldursgreiningar grágæsa	2.663.400
Íslenskir sjöfuglastofnar	3.600.000
Sænska rjúpnaskýrslan -Tomas Willebr.	1.057.181
Aldursgr. gæsa með fjöður úr dvergvang	1.000.000

Samtals úthlutanir: 163.812.192

Veiðikortasjóður

Ár hvert auglýsir Umhverfisráðuneytið eftir umsóknum um styrki úr Veiðikortasjóði til rannsókna á stofnum villtra dýra sem falla undir lög nr. 64/1994 um vernd, friðun og veiðar á villtum fuglum og villtum spendýrum. Ráðuneytið veitir styrkina að fengnum tillögum Umhverfisstofnunar.

Styrkirin eru veittir samkvæmt 3. mgr. 11. gr. laga nr. 64/1994, um vernd, friðun og veiðar á villtum fuglum og villtum spendýrum, eins og henni var breytt með 39. gr. laga nr. 164/2002.

Þar segir um gjald það sem veiðimenn greiða fyrir endurnýjun veiðikorts: „Gjaldið skal notað til rannsókna, vöktunar og stýringar á stofnum villtra dýra, auk þess að kosta útgáfu kortanna. Ráðherra úthlutar fé til rannsókna af tekjum af sölu veiðikorta að fengnum tillögum Umhverfisstofnunar.“

Staða veiðistofns lunda í Vestmannaeyjum

Lundi er mest veidda fuglategundin á Íslandi og u.þ.b. helmingur veiðinnar er í Vestmannaeyjum eða um 100.000 fuglar árlega að meðaltali árin 1995-2004.

Árin 2005 og 2006 varð vart við mikinn pysjudauða í vörpum Vestmannaeyja og mikla fækkun bæjarpysja. Einnig dró verulega úr veiði í háf. Í ljósi þessa ástands hóf undirritaður rannsóknir á lundunum 2007. Rannsóknarsjóður veitti styrk 2008 til rannsókna á

Mikill pysjudauði varð árin 2005 og 2006 í vörpum Vestmannaeyja lunda og sandsíli 2008-2010. Um er að ræða samstarfsverkefni milli vísindamanna á sex

stofnunum, Hafrannsóknastofnun, Háskóla Íslands, Náttúrugripasafni Vestmannaeyja, Náttúrufræðistofnun Íslands, Náttúrustofu Suðurlands og Þekkingarsetri Vestmannaeyja. Undirritaður er verkefnisstjóri.

Ljósmynd: Einar Guðmann

Höfundur er verkefnisstjóri samstarfsverkefnis vísindamanna á sex stofnunum hér á landi sem miðar að því að rannsaka lunda og sandsíli.

Viðkoma 2007 og 2008

Beinar rannsóknir á viðkomu felast í mælingu tveggja þátta: (1) hlutfalli varphola sem orpið er í og (2) varpárangri. Margfeldi varphlutfalls og varpárangurs gefur ungaframleiðslu á holu (1. tafla). Vegna skorts á íslenskum gögnum eru sýndar til samanburðar hefðbundnar lýsitölur frá Bretlandi¹. Ljóst er að ungaframleiðsla er léleg bæði árin og athygli vekur mjög lágt varphlutfall 2007 (1. tafla).

Varphlutfall er metið í um 1100 holum á um 1200 m² (1. mynd). Matið

er leiðrétt með því að kanna hluta varpholanna með holumyndavél óháð varpmati og mæla þannig hlutfall réttis og rangs varpholumats og reikna að því búnu leiðréttingarstuðla.

Varpárangur er mældur með endurteknu eftirliti á eggi/pysju fram að brottflugi með innrauðri holumyndavél sem sér í myrkri en er ósýnileg lundunum (2. mynd).

Varpárangur er reiknaður sem margfeldi daglegra lífslíka í þann fjölda daga sem varp stendur.

Lundi er aldursgreinanlegur á nefgrópum á aldursbilinu 1-5 ára^{2,3}. Aldursdreifing 920 lunda sem endurveiddust í háfaveiði eftir að hafa verið merktir sem pysjur, af Óskari J.

1. mynd. Unnið við mælingar á holupéttleika og varphlutfalli í 25 m² mælingareit.

Sigurðssyni, vitaverði í Stórhöfða, á árabilinu 1953-1974, eru sýndar sem grænar súlur á mynd 3. 90% háfaveiði saman stendur af þrem árgöngum (2-4 ára) og um 10% eru 5 ára eða eldri, þ.e. varpfluglar².

Afli veiðimanna 2007-8 var ljósmyndaður og greindur til aldurs (4. mynd). Í ljós kom að litidi var af

Skýring	2007	2008	„Bretland“
Varphlutfall (%)	36,7 (±6,0)	62,1 (±1.1)	70
Varpárangur (%)	16,7 (8,9-26,6)	17,8 (13,3-22,9)	83
Ungi/par	0,063	0,110	0,58

1. tafla. Niðurstöður mælinga á viðkomu lunda í Vestmannaeyjum 2007 og 2008. Vegna skorts á íslenskum upplýsingum eru lýsitölur frá Bretlandi¹ sýndar til samanburðar sem dæmi um „gott“ ástand.

Ljósmynd: Erpur Snær Hansen

2. mynd. Unnið við mælingar á varpárangri með holumyndavél.

Óskað er eftir því að veiðimenn hafi augun opin fyrir lundum með gulum plastmerkjum, lesi á þau og sendi á erpur@nattsud.is

eru því hverfandi litlir, sem staðfestir fyrrnefndar vísbendingar um litla ungaframleiðslu þessi ár.

Fyrir áhugasama um þessar rannsóknir vil ég vekja athygli á fyrirlestri á eftirfarandi vefslóð: http://www.hafro.is/malstofa_video/2008/malstofa-14nov08.wmv.

tveggja ára fugli í veiðinni 2007, og lítið af bæði tveggja og þriggja ára fugli í veiðinni 2008. Árgangarnir 2005 og 2006

Sumarið 2009

Samantekið þá hefur ungaframleiðsla lunda í Vestmannaeyjum verið mjög lítil í fjögur ár samfellt og langt fyrir neðan það sem þarf fyrir edlilega endurnýjun varpstofnsins m.v. að dánartölur séu svipaðar og erlendis¹. Í Vestmannaeyjum er það gamall og góður siður að veiða ekki silisfugl (varpfugl). Nú í sumar liggur fyrir að veiðistofninn (tveggja til fjögurra ára fugl) er því ekki lengur til staðar. Þegar veiði saman stendur eingöngu af varpfugli verður veiði lítil og harðsótt og veiðum að mestu sjálfhætt. Að góðum hefðum slepptum þá er það

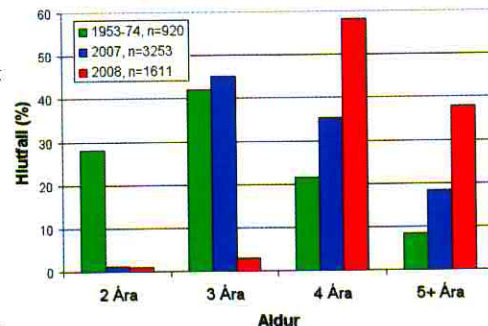
ekki góð veiðisiðfræði að veiða úr varpstofni sem fer hratt og stöðugt minnkandi og er sú staðreynd óháð fjölda þeirra varpfugla sem drepinn er.

Flestir íslenskir sjófuglastofnar lifa að stórum hluta á sandsíli. Lundi við Vestmannaeyjar étur svo til eingöngu sandsíli þegar vel árár². Flest bendir til að viðkomubrestur í sandsílastofninum sé orsök hrunsins í ungaframleiðslu

lunda. Ein stærsta spurningin er því að greina hvaða vandi hrjár sandsílið! Fyrir áhugasama vil ég vekja sérstaka athygli á fyrirlestri Vals Bogasonar um rannsóknir á sandsílinu á eftirfarandi vefslóð: http://www.hafro.is/malstofa_video/2009/malstofa-16jan09.wmv.

Litmerkingar

Ég óska eftir að veiðimenn í Vestmannaeyjum hafi augun opin fyrir lundum með gulum plastmerkjum með þriggja stafa svörtum kóða (4. mynd). Hægt er að lesa á þessi merki með sjónauka og er beðið

3. mynd. Aldurshlutföll í lundaveiði Vestmannaeyja 2007 (bláar súlur), 2008 (rauðar súlur) og til viðmiðunar er aldersdreifing lunda merktra sem pysjur í háfaveiði á árabílinu 1953-1974 (grænar súlur)².

um að senda aflestra til undirritaðs: erpur@nattsud.is eða GSM: 6633877. Jafnframt er óskað eftir því að þessum fuglum verði sleppt eftir að númerið hefur verið skráð.

Ljósmyndun afla um land allt

Ég hef áhuga á að kanna aldurssamsetningu lunda umhverfis landið, og óska eftir að áhugasamir lundaveiðimenn um land allt ljósmyndi hluta af afla sínum. Aldursgreining á veiði frá nágrenni Húsavíkur gaf t.d. vísbendingu um að nýliðun lundastofnsins sé góð

á miðnorðurlandi þar sem loðna hefur verið í uppsveiflu. Afinn verður aldursgreindur veturinn eftir og upplýsingar sendar til baka. Ef undirtekir verða góðar verða upplýsingarnar teknar saman í grein. Ljósmynda þarf a.m.k. 100 fugla, helst nokkur hundruð, vista á CD disk og senda undirrituðum í pósti. Gæta þarf þess að efrilhuti nefs sé sem

Flest bendir til að viðkomubrestur í sandsilastofninum sé orsök hrunsins í ungaframleiðslu lunda.

stærstur hluti myndræmmans og ágætt að nota „macro“ stillingu ef hún er fyrir hendi. Heppilegt er að mynda utandyra vegna birtu

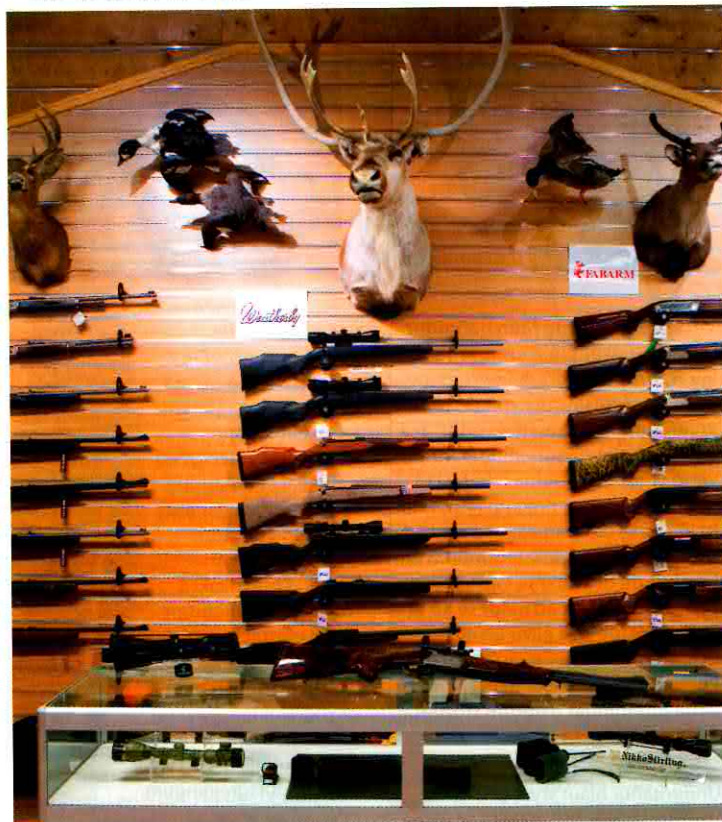
og til þess að sleppa við hægvirka og orkufreka flassnotkun. Þægilegt að láta hausinn ávallt snúa eins á öllum myndum. Heimilisfang: Erpur S. Hansen, Náttúrustofa Suðurlands, Strandvegi 50, 900 Vestmannaeyjum.

Ljósmynd: Erpur Snær Hansen

4. mynd. Litmerktur lundi með svörtum stöfum: „AA6“ á gulum grunni, hægt er að lesa þessi merki á færi með sjónauka.

BYSSUR & SKOT - TOPP GÆÐI - BOTN VERÐ

INTERSPORT

VEIÐIDEILD - ÖPIÐ 7 DAGA VIKUNNAR

Húsgagnahöllinni, Bildshöfða, sími 585 7239. Lindir, Skógarland 2, sími 585 7262

Aldursgreining gæsa með fjöður úr dvergvang

Hægt er að aldursgreina grágæsir með því að skoða svonefnda dvergvangsfjöður.

Við skoðum á væng fann höfundur dvergvangsfjöður á grágæs sem var frábrugðin öðrum fjöðrum og gaf aldur fuglsins til kynna. Fjöðrin er auðfundin og sérstök í útliti. Frá 1994 hefur aldursgreiningaraðferð verið í mótun og safnast hafa 2131 sýni sem skiptast nokkuð jafnt milli heiðagæsa og grágæsa. Fá sýni eru tiltæk af öðrum gæsategundum en þau benda til að sama eigi við um þær. Þá er líklegt að hægt sé að beita aðferðinni á álftrir en ekki á urtönd, stokkönd og rauðhöfðaönd. Þessi aðferð gæti líka hentað til aldursgreiningar á öðrum stórum fuglum.

Undirritaður hlaut styrk úr Veidikortasjóði árið 2008 til að vinna úr fjöðrum og vængjum sem höfðu safnast frá veiðimönnum haustið 2008. Krufning á nokkrum tugum heiðagæsa

Ljósmynd: Einar Guðmann

til að kynbinda dvergvangsfjöður aldri sýndi að munur felst aðallega í lengd þar sem fjöður steggsins er lengri og speglar stærðarmun kynjanna. Ungar eru misjafnlega stórir þegar veiðisýni fást og breytileiki á dvergvangsfjöðrum milli einstaklinga er svo mikill að ekki er hægt að nota þær til kyngreininga. Fyrst og fremst er verið að leita eftir hlutfalli unga í veiði með aldursgreiningum.

Öruggast er að aldursgreina gæsir þegar maður hefur gæsina alla lifandi eða dauða. Greining á dvergvangsfjöður er

Ljósmynd: Einar Guðmann

þó hagkvæm, hentug, þrífaleg og örugg aðferð til aldursákvörðunar gæsa. Fyrir vikið er líklegra að veiðimenn og aðrir sendi fíðursýni til aldursgreininga. Það kostar 20 sinnum minna að senda 40 gr umslag með 100 fjöðrum en 11 kg pakka eða poka með 100 vængjum. Hægt er að beita dvergvangsaðferðinni til að ákvarða aldur gæsa á fellistöðum þar sem gæsir eru í sárum og aðeins fjaðrirnar finnast.

Dvergvangur (Bastard wing, Alula, Þumalfjaðrir, Þumalvængur) á gæsum saman stendur aðallega af 3 fjöðrum. Lengsta og ysta fjöðrin á vængnum er notuð til aldursgreiningar. Helsti útlitsmunur sem stuðst er við í greiningunni er dökkur oddmjörj endi á ungfugli þ.e. unga viðkomandi árs og rúnnaður endi með litlu sem engu dökku í endanum á eldri gæsum. Ungar heiðagæsir hafa ekki allar eins mjóan enda og ungar grágæsir. Í þeim tilvikum vitnar lengd fjaðrarinnar til aldurs þar sem þær eru mun styttri en á eldri heiðagæsum. Leifar af dúnfjöður standa fram úr broddi ungfjaðra í sumum tilvikum og stundum hárfín fón. Óvissa í dvergvangsgreiningunni er þegar

Ljósmynd: H.WES

Á myndinni eru 100 gæsavængir í ruslapoka og dvergvangsfjaðrir af sömu vængjum í nestisþoka.

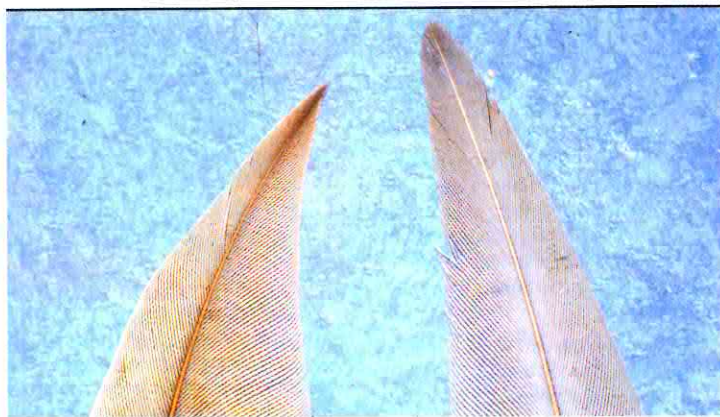
fjöður líkist ungfjöður en er af eldri fugli. Þar mjókkar fjöður í endann líkt og, en ekki eins mikið og á unganum og er dökk um fjöðurstafinn með ljósari jaðra. Hætta er á að greina slíkt sýni sem ungfugl.

Hægt er að aldursgreina gæsir á einfaldan hátt með því að skoða svonefnda dvergvangsfjöður

Trúlega eru þetta þau tilvik sem næst ungfuglum standa í aldri, eða eftir að 14 mánaða aldri er náð, og enn bera sumir þeirra ýmis ungfuglseinkenni eins og

dökka goggngögl og hafa enga eða fáar dökkar fjaðrir á kviði, sem á við um grágæsir.

Mælingar á dvergvang grágæsa sýna að lengdarmunur á fjöður úr hægri

Ljósmynd: HÖH

Ótviræð greiningareinkenni unga og eldri gæsa er endalögunin á dvergþingsfjöður. Ung til vinstri og eldri til hægri.

og vinstri væng er nánast enginn (mismunur að meðaltali 0,07 cm, n = 274) og er meðallengdin 14,8 cm. Á heiðagæsum er svipaður munur á lengd fjaðranna (mismunur 0,12 cm, n = 191) og meðallengdin er 13,8 cm.

Vafatilfelli eins og áður hefur verið nefnt þ.e. þegar ungar eru óvenju stórir, með stöku dökkgráar fjaðrir á kvið og engir aðrir fuglar eða sýni eru til samanburðar, geta flokkast sem fugl á öðru ári. Jafn mikið öryggi er í aldursgreiningu gæsa með fjöður úr dvergþing og þegar vængþökur eru skoðaðar að mati höfundar enda

byggist greiningin á sambærilegri lögun fjaðra.

Tiltölulega einfalt er að greina tegundir gæsa á lit dvergþingsfjaðra. Horft er eftir útlits- og litaeinkennum. Blæbrigðamunur er á gráa lit dvergþingsfjaðra grárra gæsa. Ljósastar eru þær á grágæsum, silfurblæ bregður á heiðagæsafjaðrir, blesgæsafjaðrir eru dekkstar af gráum gæsum. Helsingjafjaðrir eru ljósgráar með svörtum fjöðurstaf og ívið dekkri á margæs. Á kanadagæsum eru fjaðrirnar nær svartar að lit með eins fjöðurstaf.

Ljósmynd: S.G.P

Mismunandi endalögun dvergþingsfjaðra, frá vinstri: fullorðin heiðagæs, ung grágæs, ung heiðagæs, geldfugls helsingi, fullorðin margæs, fullorðin grágæs og geldfugls kanadagæs.

Í samvinnu við gæsaveiðimenn er hægt að meta aldurshlutföll frá veiðisvæðum. Hlutfall unga í veiðinni gefur ekki rétta mynd af aldursþæfningu stofnanna. Til þess að svo væri þyrftu allar gæsir að hafa sömu líkur á að veiðast, sem ekki er raunin. Ungahlutfall í veiði gefur sterklega til kynna hvaða fuglar eru undir mesta veiðiálaginu. Talið er að allt að helmingur veiddra gæsa hér á landi séu fuglar á fyrsta ári. Talsvert verk er fyrir veiðimenn að láta í té

vængi og taka þeir yfirleitt annan vænginn af hverri gæs og safna þeim saman. Vegna umfangs gæsavængja er vel skiljanlegt að veiðimenn séu ekki tilbúnir að fara með margra ruslapoka í flutningabil, jafnvel þó þeir þurfi ekki að borga undir sendinguna, og þaðan af síður í póst eða flug. Í mörgum tilvikum er farið að slá í vængina og þeir því á mörkum þess að vera sendingarhæfir. Þá vill gleymast að taka vængi til hliðar þegar gert er að gæsunum. Algengt er að hundar,

Aldursgreining gæsa með fjöður úr dvergvang

Dvergvangsfjöldur

Tveir heiðagæsavængir, efri af eldri gæs en neðri af unga. Órvarmar benda á dvergvangsfjadrinnar og línur yfir vængþökur.

Dvergvangsfjöldur

kettir og mýs komist í vængi og eyðileggi. Best er að greina fugla áður en gert er að þeim.

Ýmist er vængur tekinn af fugli við lið yst á upphandleggsbeini við olnbogabein eða við vænghnúa yst á olnbogabeini. Ekki er hægt að styðjast við yfirvængþökur þegar vængur er tekinn það naumt að handflugsfjadrir fylgja bara en dvergvangsfjöldur nýtist þess í stað. Heill gæsavængur vegur um 109 grömm að meðaltali (n 174) og hálfur vængur um 45 grömm að jafnaði (n 19). Dvergvangsfjöldur vegur um 0,4 grömm að meðaltali (0,36 gr, n = 316).

Þeir veiðimenn sem hafa áhuga á að gera tilraun með að safna dvergvangsfjöldrum og senda til aldursgreiningar geta sett fjadrinnar í umslag og sent á höfund og látið fylgja með samskiptaleið til að fá greiningu senda. Einungis skal senda eina fjöður af hverri gæs og alltaf

sömu megin, þ.e. annað hvort hægri eða vinstri væng. Æskilegt er að taka fram hvar gæsin var veidd og hvenær en það er þó ekki nauðsynlegt ef veiðimenn vilja ekki gefa það upp. Heimilisfang höfundar er:

Halldór W. Stefánsson
Miðgarði 15b
700 Egilsstaðir

Pakkir:

Margir hafa útvegað sýni til aldursgreiningar. Veiðimenn eiga þar stærstan þátt og vonandi gerir nýja aðferðin þeim vinnuna fyrirhafnarminni í framtíðinni. Þá hafa ýmsir komið að verkefninu með einum eða öðrum hætti. Þeim öllum færi ég hinar bestu pakkir fyrir.

Ljósmynd: S.G.P.

BYSSUR.COM

Rafeindavirkinn sf

rav@rav.is

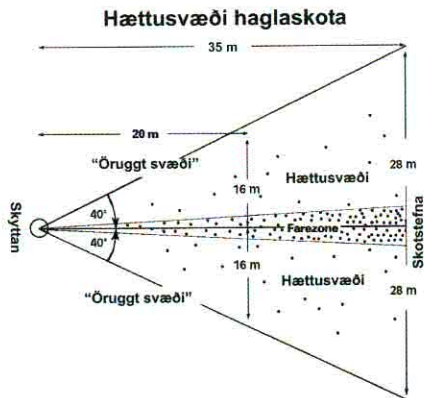
8228999

Hættusvið haglaskota

Stóru höglin geta flogið lengt og hafa lengsta hættusviðið en þau smáu hafa breiðara hættusvið heldur en þau stóru.

Haglaskot sem skotið er beint upp í loftið og fellur aftur niður er ekki hættulegt á leið niður. Ættu menn þó ávallt að varast að skjóta þannig upp í loft á bráð sé hætta á að höglum rigni yfir fólk þar sem ekki eru allir meðvitaðir um að slíkt sé hættulítið. Óþægilegt er fyrir óvana að finna höglum rigna yfir sig eða bifreiðar sínar og líklegt er að því yrði illa tekið þótt raunveruleg hætta sé lítil sem engin.

Mikilvægt er að skyttan átti sig á því að líklegt er að hluti haglanna í skotinu hafi aflagast og þau högl sem ekki halda lögum sinni eru líkleg til þess að kastast langt til hliðar. Stór högl aflagast síður en lítil og halda því stefnunni betur og högl dreifast einnig misjafnlega eftir stærð. Það þýðir að á stuttu færi er haglasvermur lítilla hagla orðinn töluvert breiðari heldur en haglasvermur stórra hagla á sama færi.

Öryggisfjarlægðir í m = hagl í mm x 100	
Hagl nr. 1	4,06 x 100 = 406 m
Hagl nr. 3	3,56 x 100 = 356 m
Hagl nr. 5	3,05 x 100 = 305 m
Hagl nr. 9	2,03 x 100 = 203 m

Ætíð ætti að miða við að 40° til beggja handa við skotstefnu sé breidd hættusvæðisins.

Algengt er að t.d. högl nr. 7 séu búin að mynda 2,5 m breiðan sverm á 30 m færi og allt að 5,2 m breiðan sverm á 50 m færi. Til samanburðar hafa högl nr. 3 líklega myndað sverm sem er

u.þ.b. 1,9 m í þvermál á 30 m færi og upp undir 3,9 m á 50 m færi.

Hægt er að finna út þetta öryggissvæði með því að rétta báðar hendur fram fyrir sig, glenna fingurna í sundur og láta þumalputtana mætast. Svæðið sem veiðimaðurinn sér hendurnar þekja með fingurna glennta í sundur er hættusvæðið og er u.þ.b. 40°. Á það skal bent að þessi gráða er ekki fullkomin trygging þess að það sem er fyrir utan hættusvæðið sé ekki í hættu, enda er ekkert alveg öruggt í meðhöndlun skotvopna.

Endurkast haglaskota

Högl endurkastast ekki eingöngu af hörðum flötum. Högl geta endurkastast af vatni, mold, möl og jafnvel sandi. Lendi hagl á ójafnu yfirborði þarf að gera ráð fyrir að það geti endurkastast og að af því stafi töluvert hætta. Slagkraftur í höglum sem endurkastast hefur reynst vera töluverður samkvæmt rannsóknum. Geta högl þannig endurkastast um 90° og jafnvel meira og skilað nægum slagkrafti til þess að valda skaða.

Stór högl hafa tilhneigingu til að endurkastast meira heldur en minni. Stálhögl og högl úr sambærilegum hörðum málum endurkastast einnig mun meira heldur en blýhögl. Sé skotið með stálhöglum á klett

eða harðan sléttan flöt, geta þau endurkastast beint til baka. Þar af leiðandi þarf að gæta sérstakrar varúðar þegar skotið er með stálhöglum. Ætti því aldrei að skjóta á slétta fleti með stálhöglum, hvorki á veiðum né á skotsvæðum. Mörg skotsvæði bjóða upp á svokallaðar útlínmyndir (silhouette) af dýrum sem gerð eru úr stálplötum. Nota menn þær gjarnan til að æfa sig að skjóta með rifflum á mislöngu færi. Afar varasamt er að skjóta á slíkt með stálhöglum.

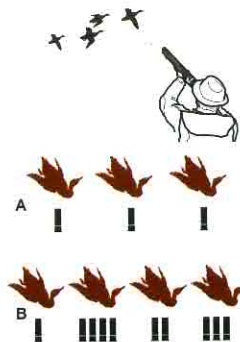
Greinin var áður birt í bókinni Veigar á villtum fuglum og spendýrum eftir Einar Guðmann.

Dagbók yfir skotánýtingu

Reyndir veiðimenn halda gjarnan dagbækur yfir hlutfall skotafjölda gagnvart bráð. Einfalt er að halda slíkar bækur. Er þá skrifaður niður fjöldi þeirra skota sem haldið er af stað með í veiðiferð og þau talin aftur þegar heim er komið. Það segir sig sjálft að þurfi veiðimaður 40 skot til þess að fella 10 fugla er eitthvað ekki eins og það á að vera.

Hvort sem menn opinbera þessar dagbækur eða ekki, eru þær veiðimanninum sjálfum mikill fróðleiksbrunnur um eigin hittni og framferði á veiðum. Það að ná hlutfallinu nálægt 2 skotum á hvern fugl fer að verða viðunandi. Það að fylgjast með þessu hlutfalli gerir veiðimanninum gott og getur verkað sem hvatning fyrir hann til að bæta sig sem skyttu. Skotánýting á veiðum er enn fremur ágætur mælikvarði á siðferði og dómgreind. Veiðimaður

Góð skotánýting (A) á að hafa forgang yfir magn (B).

ætti því mun frekar að monta sig af góðri skotánýtingu heldur en því að hafa fellt bráð á svo og svo löngu skotfæri. Það að skjóta 4 endur í 5 skotum er meira afrek en að skjóta 12 endur í 40 skotum. Þegar veiðidagur er liðinn á ekki bara að gleðjast yfir útiverunni, náttúruupplifuninni og því að koma heim með villibráð á veisluborðið, heldur líka því hversu góð skotánýtingin var.

- Ef hlutfall skota gagnvart felldri veiðibráð er hærra en 3 skot fyrir hvern fallinn fugl þarf að staldra við og athuga hvað gæti verið að.
- Líklegar skýringar eru:
- Óf langt skotfæri.
 - Skefti haglabyssunnar passar ekki fyrir veiðimanninn.
 - Augað sem miðað er með er ekki ráðandi.
 - Skotin sem notuð eru henta ekki bráðinni eða byssunni.
 - Æfingaleysi skyttunnar.

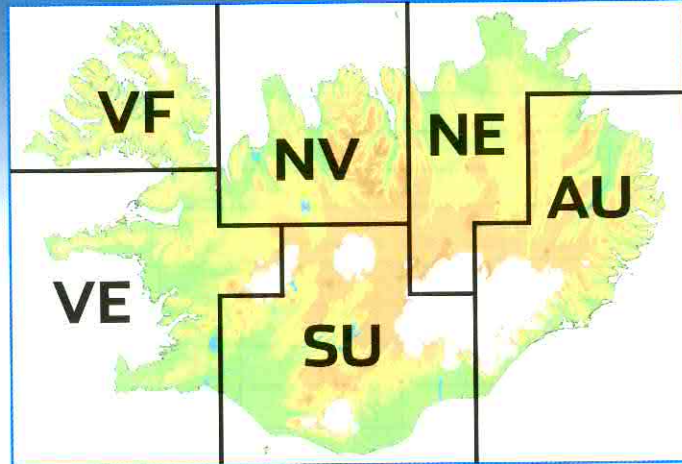
Mikilvægi veiðiskýrslna

Fyrir tilkomu veiðikortakerfisins var lítið vitað um veiðitölur nema á ref og mink. Við stofnun veiðistjóraembættisins árið 1957 var byrjað að safna gögnum um refa- og minkaveiðar og hafa þær reynst mikilvægar fyrir alla upplýsingagjöf.

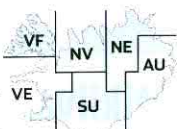
Vísbendingar eru um að veiðiskýrslur séu góður mælikvarði á stærð og ástand veiðistofna og reyndar er það lítið vitað um stofnstærð margra fugla- og dýrastofna hérlandis að veiðitölur eru taldar gefa til kynna breytingar í stofnstærð. Mikilvægt er að áreiðanleg gögn séu til staðar þegar ástand stofna er metið og eru veiðiskýrslur mikilvægar í því sambandi.

Skráning veiðisvæða á veiðiskýrslu

Á veiðiskýrslum er landinu skipt upp í sex veiðisvæði. Afliinn sem skráður er á veiðiskýrsluna er þannig skráður á ákveðinn landshluta. Á meðfylgjandi korti má sjá grófa skiptingu.

Veðistaður: _____ Dags: _____
 Landeigandi: _____ Sími: _____
 Vindátt: _____ Veður: _____
 Annað: _____ Skotanotkun: _____

VEIÐISVÆÐI
 Merktu við svæði

Tegund	kk ung.	kk fulla.	kvk ung.	kvk fulla.	Samtals

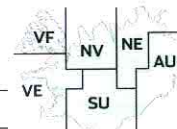
Veðistaður: _____ Dags: _____
 Landeigandi: _____ Sími: _____
 Vindátt: _____ Veður: _____
 Annað: _____ Skotanotkun: _____

VEIÐISVÆÐI
 Merktu við svæði

Tegund	kk ung.	kk fulla.	kvk ung.	kvk fulla.	Samtals

Veðistaður: _____ Dags: _____
 Landeigandi: _____ Sími: _____
 Vindátt: _____ Veður: _____
 Annað: _____ Skotanotkun: _____

VEIÐISVÆÐI
 Merktu við svæði

Tegund	kk ung.	kk fulla.	kvk ung.	kvk fulla.	Samtals

Veðistaður: _____ Dags: _____
 Landeigandi: _____ Sími: _____
 Vindátt: _____ Veður: _____
 Annað: _____ Skotanotkun: _____

VEIÐISVÆÐI
 Merktu við svæði

Tegund	kk ung.	kk fulla.	kvk ung.	kvk fulla.	Samtals

Veðistaður: _____ Dags: _____
 Landeigandi: _____ Sími: _____
 Vindátt: _____ Veður: _____
 Annað: _____ Skotanutkun: _____

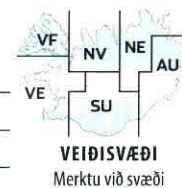
Tegund	kk ung.	kk fulla.	kvk ung.	kvk fulla.	Samtals

Veðistaður: _____ Dags: _____
 Landeigandi: _____ Sími: _____
 Vindátt: _____ Veður: _____
 Annað: _____ Skotanutkun: _____

Tegund	kk ung.	kk fulla.	kvk ung.	kvk fulla.	Samtals

Veðistaður: _____ Dags: _____
 Landeigandi: _____ Sími: _____
 Vindátt: _____ Veður: _____
 Annað: _____ Skotanutkun: _____

Tegund	kk ung.	kk fulla.	kvk ung.	kvk fulla.	Samtals

Veðistaður: _____ Dags: _____
 Landeigandi: _____ Sími: _____
 Vindátt: _____ Veður: _____
 Annað: _____ Skotanutkun: _____

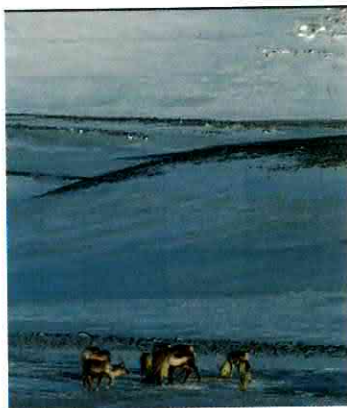
Tegund	kk ung.	kk fulla.	kvk ung.	kvk fulla.	Samtals

Er hægt að fjölga íslensku hreindýrunum?

Gríðarleg aðsókn hefur verið í leyfi til hreindýraveiða undanfarnar ár. Nú er svo komið að helmingi fleiri sækja um leyfi en fá. Íslenski hreindýrastofninn hefur dafnað mjög vel undanfarnar ár og er hlýnandi veðurfar líklegasta ástæðan fyrir því.

Miðað við Evrópu, svo ekki sé talað um Ameríku, er lítil fjöldi veiðidýra hér á landi. Sem kunnugt er eru hér aðallega stundaðar fuglaveiðar og má segja að hreindýraveiðarnar séu áhugaverðustu ríffillveiðarnar hér á landi. Skotveiðifélag Íslands hefur lengi barist fyrir því að hreindýr verði flutt að austan til annarra staða á Íslandi svo að til verði hreindýrahjarðir víðar á landinu en á Austfjörðum. Ljóst má vera að í dag er rétti tíminn til að hefja þessar aðgerðir. Hreindýraveiðar gefa góðan arð og án efa myndu erlendir veiðimenn sækja mjög í að stunda hreindýraveiðar í hinni fögru og óspilltu náttúru Íslands.

Andstæðingar þessara hugmynda hafa bent á að hreindýr geti smitað

Hæglega mætti bæta við 1.000 veiðileyfum árlega með því að fjölga hreindýrum á N – Austurlandi og koma upp hjörðum víðar t.d. á Vestfjörðum.

sauðfé með búfjárskjúddómum, að þau eyðileggi trjágróður þar sem skógrækt er og að víða gæti orðið ofbeit á afréttum. Ef grannt er skoðað þá halda þessi rök ekki. Sauðfjárbúskapur hefur dregist mjög saman á Íslandi og engin dæmi eru um að hreindýr hafi smitað sauðfé. Skógrækt verður varla stunduð hér á landi sem arðsöm atvinnugrein. Rétt er að hreindýr geta troðið niður ungar trjáplöntur en um leið og plönturnar hafa náð sæmilegri hæð eru þær að mestu óhultar fyrir hreindýrum. Eins og áður sagði hefur sauðfjárrækt dregist

verulega saman og því eru nægir beitahagar fyrir hreindýrin. Þá er rétt að geta þess að hreindýrin éta talsvert önnur grös en sauðfé.

Ferðapjónusta er stóriðja hér á Íslandi og er í mikilli sókn. Hreindýr setja mikinn svip á landslagið og yrðu vinsælt myndefni ferðafólks. Þá er hreindýrakjöt einhver hollasti matur sem völ er á, fitusnaður og án óæskilegra aukaefta. Skarphéðinn Þórisson, líffræðingur, hefur bent á að á N – Austurlandi gætu 2.000 hreindýr

Skotveiðifélag Íslands hefur lengi barist fyrir því að hreindýr verði flutt að austan til annarra staða á Íslandi svo að til verði hreindýrahjarðir víðar á landinu en á Austfjörðum.

hæglega gengið. Það gera 500 veiðileyfi árlega. Hæglega mætti því bæta við 1.000 veiðileyfum árlega með því að fjölga hreindýrum á N – Austurlandi og koma upp hjörðum víðar t.d. á Vestfjörðum. Undanfarna mánuði hefur orðið vart

við talsverðan áhuga á þessu máli, einkum meðal sveitastjórnarmanna og landeigenda. Í bígerð er að stofna félag um þetta mál og verður fróðlegt að sjá hver framvinda þess verður.

Sérverslun skotveiðimannsins

Bíldshöfða 12 Reykjavík Sími 567 5333
Haukamýri 4 Húsavík Sími 464 1009

www.hlad.is

Minkaveiðiáttak í Eyjafirði og á Snæfellsnesi 2007 – 2009

Minkurinn er veiddur í gildrum sem veiðimenn leggja út á staði sem líklegt er að minkar fari um og síðan eru hundar notaðir til að þefa uppi bæli og greni minkanna. Gildrurnar voru lagðar við upphaf verkefnisins og síðan hefur verið vitjað um þær reglulega frá mars fram í nóvember bæði árin. Hundaleit hefur hafist í mars á Snæfellsnesi og í apríl í Eyjafirði og stendur fram í júní en síðan er lítil skipuleg hundaveiði eftir það. Það hefur verið sett í hendur veiðimanna hvar gildrur eru lagðar og hvar leitað var með hundum. Þar er verið að nýta sér reynslu og þekkingu veiðimannanna.

Lagt var upp með að auka verulega veiðiálagið á minkastofninn á svæðunum tveimur ekki síst með aukinni gildruveiði, og halda sama veiðiálagi á stofninn öll árin 2007 til 2009. Þegar árin tvö eru líðin sem eru skoðuð þá hefur þetta tekist nokkuð vel.

Veiddir minkar í veiðiáttaki 2007-2008		
	2007	2008
Eyjafjörður	203	56
kk	77	14
kvk	108	19
ógreint	18	23
Snæfellsnes	150	136
kk	70	50
kvk	73	54
ógreint	7	32
Samtals	353	192

Upphafsárið gekk veiðin mjög vel ekki síst í byrjun ársins. Veiðin var 353 minkar, 203 á Eyjafjarðarsvæðinu og 150 á Snæfellsnesi. Inni í tölunni frá Snæfellsnesi eru einnig minkar sem koma inn frá veiðimönnum sem eru að veiða utan verkefnisins. Af aflanum veiddist 65% í gildrum, sem er mun hærra hlutfall en almennt hefur verið í veiði þar sem hlutfallið hefur verið tæplega 30% að jafnaði. Hlutfall kvendýra í veiðinni var hærra á báðum svæðum, 58% á Eyjafjarðarsvæðinu og 51% á Snæfellsnesi. Ef veiðin frá janúar

fram í maí er skoðuð þá er hlutfall kvendýra 62% á Eyjafjarðarsvæðinu og 51% á Snæfellsnesi. Þetta eru mikilvægar veiðar því þær draga verulega úr framleiðni stofnsins.

Seinni hluti vetrar 2008 var óhagstæðari til veiða en sami tími árið á undan. Gildrur voru lengur undir snjó og t.d. á Eyjafjarðarsvæðinu þar sem snjór var yfir fram í apríl-maí. Veiðin var 192 minkar, 56 á Eyjafjarðarsvæðinu og 136 á Snæfellsnesi. Hlutfall gildruveiða var sama og árið á undan og hlutfall kvendýra í veiðinni var einnig það sama og árið á undan. Ef veiðin frá janúar til maí er skoðuð þá er hlutfall kvendýra á svæðunum 59% og 52%.

Þegar veiðin er skoðuð sést að áberandi er hve miklu færri dýr veiddast á Eyjafjarðarsvæðinu 2008 en árið á undan, auk þess sem lítið var um slóðir eftir mink veturinn 2007 - 2008. Þar er

Mun færri dýr veiddust árið 2008 á Eyjafjarðarsvæðinu heldur en árið á undan. Hvort það sé vísbending um að veiðiáttakið sé að skila árangri er ekki hægt að fullyrða, en fróðlegt verður að taka saman heildarniðurstöður eftir eitt ár.

einnig áberandi að veiðin var meiri seinni hluta ársins og þá í úttjóðrum svæðisins. Á Snæfellsnesi er munurinn ekki eins áberandi og í Eyjafirði. Þó er fækkunin svipuð og sú minnkun sem rannsóknir Náttúrustofu Vesturlands sýndu á stofnstærð minka á Snæfellsnesi. Þar spilar e.t.v. inn að umhverfið á Snæfellsnesi er erfiðara til veiða en Eyjafjarðarsvæðið, en það ásamt öðrum þáttum verður að skoða betur þegar verkefnið verður gert upp í heild sinni í lok árs 2009.

Veðitölur

Veðitölur eru samkvæmt veðbiskýrslum.

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Svartbakur	35.787	32.785	29.801	32.342	25.133	20.210	18.023	18.000	VEÐITÖLUR 2003 ÖNÓTHÆFAR	15.570	16.779	16.211	12.301
Sílamáfur	22.340	22.390	27.625	34.030	19.865	26.747	17.753	23.224		19.989	19.711	21.173	18.420
Silfurmafur	5.998	4.798	4.881	7.868	6.289	5.569	5.190	6.507		4.094	4.186	5.524	3.109
Hrafn	7.119	6.653	5.987	5.564	4.555	3.087	3.884	2.856		4.399	3.731	3.552	3.000
Grágæs	35.350	37.657	41.240	38.017	35.038	32.510	32.692	31.385		38.054	37.341	30.142	35.639
Heiðagæs	10.695	12.182	14.674	15.396	13.903	14.271	12.557	11.691		13.184	13.418	10.622	13.570
Blesgæs	3.237	2.947	3.185	3.245	3.319	3.563	3.710	2.951		3.576	3.197	285*	310*
Helsingi	1.876	1.619	2.629	2.283	1.376	1.412	1.409	925		1.153	1.478	1.011	1.476
Stökkönd	9.885	11.507	10.635	10.989	9.336	10.443	9.672	8.447		11.083	8.841	7.809	8.380
Urtönd	1.033	1.377	1.207	1.099	1.190	2.348	1.743	1.377		1.235	1.186	1.005	1.104
Rauðhöfðaönd	684	709	637	668	811	1.688	1.356	840		828	736	632	889
Duggönd	101	173	232	86	183	204	238	185		145	182	110	211
Skúfönd	126	70	158	203	473	82	103	91		147	128	70	152
Hávella	2.022	1.860	1.556	1.496	1.843	1.949	1.924	1.538	1.426	1.328	1.254	910	
Toppönd	488	757	672	674	546	559	725	553	703	678	445	542	
Hvitmáfur	3.942	4.546	3.771	3.187	5.496	4.251	3.111	2.592	1.909	3.313	2.407	1.384	
Hettumáfur	2.958	2.696	2.854	2.306	1.910	1.527	1.274	1.216	979	1.821	1.624	868	
Rita	1.371	1.461	2.324	1.433	1.596	1.724	2.135	1.262	867	544	618	354	
Dílaskarfur	2.550	2.980	2.762	1.894	1.657	2.161	3.352	2.365	2.493	1.929	1.362	1.442	
Toppskarfur	5.128	6.499	4.423	2.257	2.237	2.783	3.811	3.163	2.359	1.299	1.629	1.546	
Fýll	8.059	8.920	10.093	9.037	7.739	10.495	10.323	8.529	6.051	5.018	5.712	3.321	
Álka	18.461	27.588	20.862	25.185	27.946	20.323	22.082	21.502	17.124	14.028	11.754	14.672	
Langvía	52.867	65.179	59.529	65.612	59.797	66.567	52.839	58.927	38.286	26.746	20.844	23.871	
Stuttnefja	15.114	20.489	15.443	18.495	21.673	16.572	17.288	15.205	14.089	7.686	4.881	8.862	
Teista	3.424	4.082	3.942	3.876	4.882	4.692	4.852	3.281	2.974	2.859	2.382	3.497	
Lundi	215.517	232.936	186.400	160.075	127.680	128.246	136.320	125.845	106.432	74.960	84.164	64.008	
Rjúpa	123.392	158.363	166.129	159.188	153.263	129.200	101.548	79.584	1.065	80.258	51.892	33.997	
Kjói	2.617	2.792	1.993	1.752	1.302	1.293	1.183	1.022	1.372	788	798	589	
Refur	3.677	3.535	3.957	4.523	4.905	5.415	5.403	5.696	6.837	7.062	6.690	6.626	
Minkur	6.341	6.718	8.016	7.780	7.730	8.638	8.307	8.497	8.813	8.536	7.842	7.140	
Hreindýr	329	361	260	300	406	359	462	553	863	800	857	999	
Súla (ungar)	707	994	636	686	438	831	1.196	493	329	307	488	187	

* Blesgæsinn var alfríðuð 2006

Skilahappdrætti UST 2009

Veðimenn sem skila veiðiskýrslum fyrir 1. febrúar eiga möguleika á happdrættisvinningi. Dregið var úr 5.066 skýrslum sem skilað var inn fyrir 1. febrúar 2009.

1. Verðlaun

Garmin Oregon 200 GPS staðsetningartæki með Íslandskorti

Vinningshafi:

Björn Erlingsson

Hamarstanga 19
270 Mosfellsbær

2.-10. Verðlaun

Bækur eftir Einar Guðmann:

Skotvopnabókin og Veiðar á villtum fuglum og spendýrum.

Baldvin K Kristjánsson
Heiðarvegi 55
900 Vestmannaeyjar

Eiríkur Jónsson
Miðhúsum 33
112 Reykjavík

Kári Ottósson
Viðvík
551 Sauðárkrókur

Páll Áskelsson
Hnitbjörgum
510 Hólmavík

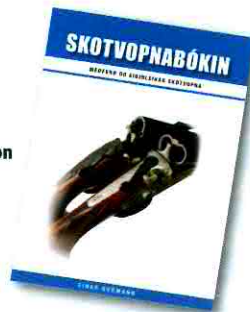
Reynir Sveinsson
Suðurgötu 37
230 Keflavík

Árni Geirsson
Sólheimum 36
104 Reykjavík

Sveinn Þorkelsson
Lyngholti 13
603 Akureyri

Benedikt Kristján Jónsson
Baldursbrekku 2
640 Húsavík

Reynir Jens Ólafsson
Norðurgarði 2
230 Keflavík

Allt í skotveiðina

Fjölbreytt úrval af skotvopnum frá Winchester, Browning, Bettinsoli, Sako, Tikka og Remington.

Varmafatnaður frá Devold, gönguskór frá Lomer, neyðarblys o.m.fl.

Komdu við hjá okkur áður en þú heldur til veiða.

 Ellingsen

– fullt hús ævintýra

Fiskisloð 1 • Sími 580 8500 • www.ellingsen.is • Póstsendum um allt land
Tryggvabraut 1–3, Akureyri • Sími 460 3630

Meðferð skotvopna um borð í bát

Umhirða skotvopna fyrir og eftir sjóferð

Áður en haldið er á sjó er ráðlegt að bera olíu á byssuna til þess að verja hana fyrir saltinu. Byssa ryðgar á skömmum tíma ef hún fær á sig saltvatn. Nóg er að væta klút með ögn af olíu og bera á alla málmfleti á byssunni áður en farið er af stað en gæta þarf þess að setja ekki mikla olíu á timburverkið. Þegar heim er komið er enn fremur mikilvægt að hreinsa byssuna strax. Hreinsun þolir ekki bið yfir nótt.

Öryggisatriði fyrir veiðar á litlum bát

- Yfirfara velina og kanna eldsneytisstöðu
- Láta vita af ferðaáætlun
- Kanna veðurspá

- Björgunarvesti eða flotgalli
- Farsími og/eða talstöð
- GPS staðsetningartæki, áttaviti og kort
- Auka-eldsneyti
- Tvær árar
- Skyndihjálparkassi með neyðarblysi ofl.

- Loftdæla eða ausa
- Kastlina
- Hnífur
- Vatnshelt ljós og neyðar-flauta
- Verkfæri og varahlutir
- Aukafatnaður og nesti í loftþéttum kút.

Veiðimönnum ber að kynna sér þær umgengnisreglur sem gilda á friðlýstum svæðum ef ætlunin er að veiða á slíku svæði eða í nágrenni þess.

Markmið friðlýsinga eru mismunandi eftir svæðum og sérstakar umgengnisreglur gilda á hverju svæði fyrir sig.

Ljósmynd: Einar Guðmann

Friðlönd

Á landinu er fjöldi friðlýstra svæða þar sem mismunandi reglur gilda varðandi veiðar. Þar sem sérstakar reglur gilda á hverju svæði fyrir sig þarf að kanna veiðiréttinn í auglýsingu um viðkomandi svæði. B-deild Stjórnartíðinda birtir auglýsingarnar yfir friðlýstu svæðin en einnig er hægt að finna ítarlegar upplýsingar um svæðin á vefsetri Umhverfisstofnunar. Athygli er vakin á að oftast eru veiðar bannaðar á forsendum náttúruverndar á þessum svæðum. Veiðar geta verið bannaðar á mun fleiri svæðum en þeim sem hér er getið þar sem

landeigendur hafa yfirráðarétt yfir sínu eignarlandi. Ef land er friðlýst gagnvart veiðum er hins vegar engum heimilt að veiða þar, hvorki landeigendum né öðrum.

Á eftirtöldum svæðum eru skotveiðar bannaðar með þeim undantekningum sem getið er. Listinn er ekki tæmandi en á þeim svæðum sem ekki er getið hér á eftir er meðferð skotvopna ekki endilega bönnuð á forsendum náttúruverndarlaga.

Veiðimönnum er ráðlagt að lesa auglýsingu hvers svæðis ef ætlunin er að veiða í nágrenni þess.

Suðvesturland	AUGLÝSING	UNÐANTEKNING FRÁ VEIÐIBANNI
Ástjörn	189/1978	Engin undantekning frá veiðibanni.
Ástjörn og Ásfjall	658/1996	Engar undantekningar frá veiðibanni.
Bakkatjörn á Seltjarnarnesi	889/2000	Einungis meindýraeyðing með leyfi umhverfisnefndar.
Eldey	119/1974	Engin undantekning frá veiðibanni.
Grötta	13/1984	Engin undantekning frá veiðibanni.
Hlíð, Svetarfélaginu Álftanesi	549/2002	Sveitastjörn getur heimilað meindýraeyðingu.
Trollabörn í Lækjarbotnum	294/1983	Engin undantekning frá veiðibanni.
Valhúsaheð, Seltjarnarnesi	81/1998	Engin undantekning frá veiðibanni.
Varmársár	506/1987	Engin undantekning frá veiðibanni.
Vífilsstaðavatn	1064/2007	Notkun skotvopna bönnuð nema til reka- og minkaveiða.
Víghólsvæðið, Kópavogi	778/1983	Engin undantekning frá veiðibanni.

Vesturland	AUGLÝSING	UNÐANTEKNING FRÁ VEIÐIBANNI
Blautós og Innstavognes	166/1999	Engin undantekning frá veiðibanni.
Búðahraun	357/1979	Engin undantekning frá veiðibanni.
Einkunnir, Borgarbyggð	480/2006	Meðferð skotvopna bönnuð. Umsjónarnefnd getur leyft meindýraveiðar.
Geitland	283/1988	Engin undantekning frá veiðibanni.
Grunnafjörður	548/1994	Umhverfisstofnun getur sett reglur í samráði við ábúendur.
Hraunfossar og Barnafoss	410/1987	Engin undantekning frá veiðibanni.
Húsafellsskógur	217/1974	Engin undantekning frá veiðibanni.
Melrakkæy	118/1974	Engin undantekning frá veiðibanni.
Ströndin við Stapa og Hellna	284/1988	Engin undantekning frá veiðibanni. Reglug.
Snæfellsjökull	568/2001	Engin undantekning frá veiðibanni.
Hvanneyri	364/2002	Engin undantekning frá veiðibanni.
Kasthústjörn	663/2002	Sveitastjörn getur heimilað meindýraeyðingu.
Vatnshorntskógur, Skorradal	164/2009	Meðferð skotvopna bönnuð nema til minkaveiða.

Vestfirðir	AUGLÝSING	UNÐANTEKNING FRÁ VEIÐIBANNI
Flatey	395/1975	Bændum er heimilt að bæjja frá vangi.
Hornstrandir	332/1985	Engin undantekning frá veiðibanni.
Hrísey	425/1977	Meindýraveiðar til vamar æðarvarpi eru heimilar.
Vatnsfjörður	96/1975	Engar undantekningar frá veiðibanni.

Norðurland vestra	AUGLÝSING	UNÐANTEKNING FRÁ VEIÐIBANNI
Hrútey í Blöndu	521/1975	Meindýraveiðar eru heimilar með leyfi bæjarstjórnar Blönduós bæjar.
Guðlaugstungur	1150/2005	Notkun skotvopna óheimil, nema til reka- og minkaveiða sbr. verndaráætlun.
Miklavatn	29/1977	Eyðing meindýra er heimil.
Spákonufellshöfði	444/1980	Engin undantekning frá veiðibanni.

Upplýsingar um gildandi reglur á friðlýstum svæðum, reglugerðir eða auglýsingar, má finna á:
www.stjornartidindi.is
www.umhverfisstofnun.is
www.reglugerd.is

Norðurland eystra	AUGLÝSING	UNÐANTEKNING FRÁ VEIÐIBANNI
Böggvissstaðafjall	432/1994	Rjúpnaveiðar eru heimilar.
Detfifoss, Selfoss og Hafragilsfoss	457/1996	Landeigendum eru heimilar dýraveiðar.
Friðland í Svarfaðardal	443/1980	Fuglaveiðar bannaðar.
Herðubreiðarfriðland	272/1974	Meindýraveiðar bændu eru heimilar.
Hraun í Óxnadal	534/2007	Umsjónarnefnd getur heimilað meindýraeyðingu.
Jökulsárgljúfur (Vatnajökulsþjóög.)	60/2007	Meðferð skotvopna óheimil (sjá kort). Lög.
Krossanesborgir	162/2005	Bæjarstjörn getur veitt heimild til meindýraeyðingar.
Mývatn	97/2004	Skotveiðar leyfðar í samræmi við verndaráætlun. Lög.
Vestmannaavatn	30/1977	Eyðing meindýra er heimil.

Áusturland	AUGLÝSING	UNÐANTEKNING FRÁ VEIÐIBANNI
Dima í Lóni	523/1975	Engin undantekning frá veiðibanni.
Fólkvangur Neskaupstaðar	333/1972	Eyðing meindýra er heimil m/leyfi náttúruverndarm. Neskaupstaðar.
Hólmanes	393/1973	Meindýraveiðar til vamar æðarvarpi eru heimilar.
Hvannalindir í Krepptungu	32/1973	Engin undantekning frá veiðibanni.
Ingólfshöfði	388/1978	Engin undantekning frá veiðibanni.
Kringilsárrani	524/1975	Engin undantekning frá veiðibanni.
Lónsræfi	31/1977	Veðirétur landeigenda er óbreyttur.
Ósland	427/1982	Eyðing meindýra er heimil skv. ákvörðun stjórnar Fólkvangsins.
Salthöfði og Salthöfðamýrar	249/1977	Eyðing meindýra er heimil.
Skaftafell (Vatnajökulsþjóög.)	60/2007	Meðferð skotvopna óheimil (sjá kort). Lög.
Skrúður	513/1995	Ábúanda er heimil hlunnindamyting.

Suðurland	AUGLÝSING	UNÐANTEKNING FRÁ VEIÐIBANNI
Dyrhólaey	101/1978	Hlunnindamyting bændu er heimil.
Dverghamrar	446/1987	Engin undantekning frá veiðibanni.
Friðland að Fjallabaki	354/1979	Umhverfisstofnun setur reglur um meðferð skotvopna.
Gullfoss	141/1979	Engin undantekning frá veiðibanni.
Herðisarvík	121/1988	Engin undantekning frá veiðibanni.
Oddaflöð	634/1994	Engin undantekning frá veiðibanni.
Pollengi og Tunguey	457/1994	Engin undantekning frá veiðibanni.
Skráafoss	477/1987	Engin undantekning frá veiðibanni.
Surtsey	122/1974	Skot bönnuð nær eyinni en 2 km.
Þingvellir	Lög 59/1928	Meindýraveiðar eru heimilar
Þjorsárver	507/1987	Engar undantekningar frá veiðibanni.

Friðlýst svæði á Íslandi

Febrúar 2009

Á friðlýstum svæðum gilda mismunandi reglur varðandi veiðir. Sérstakar reglur gilda á hverju svæði fyrir sig og þarf því að kanna veiðiréttinn í auglýsingu um viðkomandi svæði. B-deild Stjórnartíðinda birtir auglýsingarnar en einnig er að finna upplýsingar um þau á vefsetri Umhverfisstofnunar, ust.is.

Skýringar

Fuglamerki

Náttúrufræðistofnun Íslands hefur umsjón með merkingum á villtum fuglum í rannsóknarskíni.

Þeir sem veiða eða finna fugla sem merktir eru með númeruðum málmhringjum, litmerkjum eða á annan hátt eru beðnir um að senda merkin ásamt upplýsingum um fund fuglsins til Náttúrufræðistofnunar.

Á vef Náttúrufræðistofnunar [ni.is](#) er að finna nánari upplýsingar um fuglamerki og þær upplýsingar sem fylgja þurfa fuglamerkjum.

Fuglamerki sendist á:

Náttúrufræðistofnun Íslands
Fuglamerkingar
Pósthólf 5320
IS-125 Reykjavík

Beiðni um vængi vegna gæsa- og andarannsóknna

Út frá gæsa- og andavængjum úr veiðinni að hausti má lesa hlutfall unga frá sumrinu á undan og þannig fá hugmynd um hvernig varp hefur tekist. Er því óskað eftir því að fá að skoða vængi frá veiðimönnum af öllum tegundum gæsa og anda. Undirritaðir geta mætt á staðinn og aldursgreint aflag veiðimanna ef því verður við komið eða þeir sent annan vænginn af þeim fuglum sem veiddust. Sendi

skal þá alltaf vængi sömu megin af öllum fuglunum, t.d. hægri væng.

Hafið samband við:

Arnór Þ. Sigfússon
Sími 8434924
ats@verkis.is

eða ef þið eruð á Austurlandi:

Halldór W. Stefánsson
Sími 4712553
doco@simnet.is

Rjúpnavængir

Náttúrufræðistofnun hvetur rjúpnaskyttur til að klippa annan vænginn af rjúpum sem þær veiða og senda stofnuninni. Af vængjunum má ráða hvort um er að ræða fugl á fyrsta ári eða eldri fugl. Fuglum af sama veiðisvæði eða úr sömu sveit þarf að halda saman í poka þannig að hægt sé að sundurgreina sýnin eftir landshlutum.

Vængina á að senda til:
Náttúrufræðistofnun Íslands
Pósthólf 5320
125 Reykjavík

Stofnunin mun greiða sendingarkostnað sé þess óskað. Menn

eru beðnir um að láta nafn sitt og heimilisfang fylgja með sýnum þannig að hægt sé að senda þeim, sem það vilja, niðurstöður greininga úr þeirra sýni og heildarniðurstöðurnar í lokin.

VERKIS.is

Spjallborð

Fuglagreining

Fróðleikshorn

- Nýtt óháð spjallborð fyrir skotveiðimenn.
- Nýjir möguleikar.
- Öflug þjónusta.
- Miðlum fróðleik og þekkingu. Byggjum upp ítarlegt safn fróðleiks.

Einkapóstur, tilvitnunarkerfi, undirskrift, tölvupóstkerfi, feitletrun, skáletrun, undirstrikun, auðvelt að bæta við viðhengjum, myndum og öðrum gögnum í umræður.

Veidítímabil - allar aðrar tegundir eru fríðaðar

Veidimönnum ber að fylgjast með breytingum á veidítímabilum.

	Janúar	Febrúar	Mars	Apríl	Mai	Júní	Júlí	Agúst	September	Oktober	Nóvember	Desember	Veidítímabil
Minkur	Ekki þarf veidkort til þess að mega veiða mink.												Allt árið
Refur	Einungis ráðnar grenjakýtur mega veiða 1.05.-31.07												Allt árið
Selur	Ekki þarf veidkort til þess að mega veiða seli.												Allt árið
Svartbakur	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jún	Júl	Águ	Sep	Okt	Nóv	Des	Allt árið
Silamáfur													Allt árið
Silfurmafur	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jún	Júl	Águ	Sep	Okt	Nóv	Des	Allt árið
Hrafn													Allt árið
Grágæs	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jún	Júl	Águ	Sep	Okt	Nóv	Des	20.08.-15.03
Heiðagæs													20.08.-15.03
Fýll	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jún	Júl	Águ	Sep	Okt	Nóv	Des	01.09.-15.03
Dilaskarfur													01.09.-15.03
Toppskarfur	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jún	Júl	Águ	Sep	Okt	Nóv	Des	01.09.-15.03
Blesgæs													Allfríðun
Helsingi	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jún	Júl	Águ	Sep	Okt	Nóv	Des	01.09.-15.03
Stökkönd													01.09.-15.03
Úrtönd	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jún	Júl	Águ	Sep	Okt	Nóv	Des	01.09.-15.03
Rauðhöfðaönd													01.09.-15.03
Duggönd	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jún	Júl	Águ	Sep	Okt	Nóv	Des	01.09.-15.03
Skúfönd													01.09.-15.03
Hávella	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jún	Júl	Águ	Sep	Okt	Nóv	Des	01.09.-15.03
Toppönd													01.09.-15.03
Hvitmáfur	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jún	Júl	Águ	Sep	Okt	Nóv	Des	01.09.-15.03
Hettumáfur													01.09.-15.03
Rita	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jún	Júl	Águ	Sep	Okt	Nóv	Des	01.09.-15.03
Álka													01.09.-10.05
Langvía	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jún	Júl	Águ	Sep	Okt	Nóv	Des	01.09.-10.05
Stuttnefja													01.09.-10.05
Teista	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jún	Júl	Águ	Sep	Okt	Nóv	Des	01.09.-10.05
Lundi	Hávellaþar leyfingar á vörðkenndum hlunnindasvæðum 01.07.-15.08.												01.09.-10.05
Rjúpa	Sjú árléga auðgöngu frá Umhverfisstofnuninni.												Augl. árlega
Kjöl	Aðrir heimil að veiða kjó i og við hlöðyst aðrarþarp.												15.04.-14.07
Hreindýr	Kaupa þarf veidilyki á hreindýr.												01.08.-15.09

Helsingi er fríðaður til 25. sept. í A-Skaftafellssýslu og V-Skaftafellssýslu. Þar er kominn upp lítil aðlösnur varpstofn sem nauðsynleg er að taka tillit til.
 - Hávellaðir eru leyfingar á vörðkenndum hlunnindasvæðum 01.07.-15.08. á lunda, álku, stuttnefju og langvíu.

■ Veidítímabil ■ Veiðar bannaðar

ALLT Í
SKOTVEIÐINA Á
www.vesturröst.is

RIFFLAR:

Sako, Remington, Voere, Tikka, Rössler, Marlin, Browning ofl.

HAGLABYSSUR:

Benelli, Remington, Beretta, Franchi, Zabala, Bettinsoli, Browning ofl.

SÉRPÖNTUM FLESTAR GERÐIR AF BYSSUM

Vesturröst ehf. · Laugavegi 178 · 105 Reykjavík

Sími: 551-6770 · Fax: 581-3751 · www.vesturröst.is · vesturröst@vesturröst.is